

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

“ GST ની ભારતીય અર્થતંત્ર પરની અસરો”

પ્રા. નીતા જી. પટેલ*

અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ

ભારત એક સમવાયી ગણ તંત્ર છે. કેન્દ્રરાજ્ય, જિલ્લા, તાલુકા તથા સ્થાનિક કક્ષા એબં ધારણીય જોગવાઈ મુજબ વહીવટ ચલાવવા માં આ વે છે.

વહીવટના દરેક તબક્કે વિવિધ સરકારોને વિકાસના કાર્યો કરવા માટેના ણાની જરૂરિયાત રહે છે.

આના ણામુખ્યત્વે કરવેરા દ્વારા મેળવવા માં આવે છે. સમગ્ર દેશ માં બે પ્રકારના કરવેરાની જોગવાઈ છે.

પ્રત્યક્ષ કર – અને પરોક્ષ કર

પ્રત્યક્ષ કર વેરા જે વ્યક્તિ કે સંસ્થા પર લાદવા માં આ વે છે.

જે મકેઆ વક વેરો સંપત્તિ વેરો પરોક્ષ વેરો – જેનો અંતિ મબો જગ્રાહક ઉઠાવે છે. દા. ત. ઉત્પાદન, વેચાણ કેસેવા ઓનાવેરા

દેશના કાર માં બાંધ માં આ મૂલ પરિવર્તન કરી દુનિયાના અન્ય દેશ માં અમલી પરોક્ષ કરવેરા નું માળખું રચવા નો છે. તેના થી સમગ્ર દેશ માં એક સમાન કર પ્રણાલી નો પ્રારંભ થ શે.

કોઈ પણ દેશ માં કરવેરાની નીતિ તેના મજબૂત સંચાલન અ ને સાત્વત પૂર્ણ વિકાસ ને સૂચવે છે.

કર વેરા એ માત્ર આ વક અ ને વિકાસ નું જ સ્ત્રોત નથી પરંતુ કરવેરા ભરના રમાટે તેકેટલા પ્રમાણ માં સંતોષકારક છે તે પણ એટલું જ મહત્વનું છે.

GST – તમા મકરવેરા ને એ કજકર માં સમાવી ૧ જુલાઈ ૨૦૧૭ નાં રોજ GST નો અમલ થયો. આકર કેદ્ર અને રાજ્ય સરકાર ના વિવિધ ૧૭ પરોક્ષ વેરા અ ને રસેસ ને આ વરે છે.

વિશ્વ માં ૧૯૫ ૪ માં GST નો અમલ કરના રફાન્સ પ્રથમ દેશ હો તો.

હાલ માં વિશ્વ ના લગભગ ૧૫૦ થી વધુ દેશો માં GST નો અમલ છે છતાં ભારત જોડે લી વિવિધતા વિશાળતા તથા જટિલતા વિશ્વ ના અન્ય દેશો માં નહોવા થી તેના અમલ નો લાભ આપણે ને મળે તે ની શક્યતા ઓછી છે. GST નો સો પ્રથમ વિચાર ૨૨૦૦૦ માં અટલ બિહારી બાજ પેઠ ના અધ્યક્ષ પણા હેઠળની સરકાર દ્વારા કરવા માં આ વેલ.

*પ્રા. નીતા જી. પટેલ

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

વસ્તુ અને સેવાકાર (GST) નો પ્રારંભ ભારત માં તા. ૧જુલાઈના રોજ ભારત ના વડા પ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા શ્રી પ્રણવ મુખર્જીની ભવ્ય ઉપસ્થિતિ વચ્ચે થયો તો “ભારત એક રાષ્ટ્ર, એક વેરો, એક બજાર” તરફ આગળ વધી રહ્યું હતું ત્યારે આએ કયા મૂલપરિવર્તન નહતું.

GSTનાહેતુ

- સમાજનાગરીબઅનેનબળાનાલોકોનીસુરક્ષાકરવાનું
- કરવેરાનાબેવડાબોજાનેનાબુદકરવા
- દેશના૧૫થલ૨૦પરોક્ષકરવેરાનેએકજવેરામાંસમાવિષ્ટકરવા
- GDP માંવધારોકરવો
- કરવેરાનામાળખાનેસરળબનાવવું
- One Country- One Tax- One Marketનુંનિર્માણ
- ઉત્પાદનઆધારિતકરનેબદલેવેચાણઆધારિતકરનોઅમલ
- આર્થિકસાધનોનોબગાડઅટકાવવો
- કરચોરી,ભ્રષ્ટાચારઅટકાવવો
- ઉત્પાદનક્ષમતામાંવધારોકરવો

SGST – રાજ્યદ્વારાલેવાતાતમામવેરા

CGST – કેન્દ્રદ્વારાલેવાતવેરા

UGST-કેન્દ્રશાસિતપ્રદેશમાંલેવાતાપરોક્ષકરવેરા

IGST-એકરાજ્યમાંથીબીજારાજ્યમાંથતાંવ્યાપારીવ્યવહાર

ભારત સરકાર “એક રાષ્ટ્ર અને એક વેરો” ના સીધાન્તને અનુસરી રહી છે અને એ દેશમાં એકસરખું સમાનબજારઈ ચ્છે છે જે દેશભરમાંમાલસામાનની હેરફેરને વધુ મુક્તબનાવી શકે અને મેન્યુફેક્ચર્સ તથા ઉત્પાદકોએ મૂડીરોકાણકા રોમ તેસઘળા વચ્ચે રોનેસરળબનાવી શકે

માલઅનેસેવાવેરો(GST)

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

ભારતી ચકર વેરા પધ્ધતિ ને વેશ્ચિ કધોરણોસા થે ખા સકરી નેપુ રુષોઅ નેઅમે રિકાના ધોરણોસા થે જોડવામાં ગે છે યા રસ્તરની જી એસટી ની પધ્ધતિના સંદર્ભ માંજી એસટી હેઠળ ગોણનુ કસા નનું અનુ મા ન છે.

જેના થી કેટલી ક વસ્તુ ઓ મોંઘી બનશેજયા રે કેટલી ક સસ્તી થ શે. વેરા ની સમગ્ર સ્થિતિ માંસં પૂર્ણપરિવર્તન લાવ વાનો છે GST એ આઝા દીપછી નો સોથી મોટો કરએ વીધારણા કરવા માંઆ વી છે.

અર્થ તંત્ર ને વેગમ ળશેઅને ભારત ની પ્રોડક્ટ્સ અને સર્વ લ્વ્સફુ નિયા માં સ્પર્ધાત્મક બનશે અને“ મેકઇ નઇઝિયા” પહેલ ને ભારેગ તિશી લતા આ પશે. સુધારો છેને વન નેશન-વનટેક્સ- વન માર્કેટ નુંધ્યે યસા કારક રશેઅ નેતે ઉદ્યોગ, સરકાર અને ગ્રાહક સહી તતમા મસહયોગી ઓ ને લાભ દાયી બનશે તે વીઅ પેક્ષા છે. GST દ્વારા વે રામાંસ માન દર અને પ્રક્રિયા ઓ ધરા વનાર ભારત એકકો મન માર્કેટ બની રેહશે અને આર્થિક નિયંત્રણો દૂર થશેછ તાંએની કેટલી કલાભ દાયકઅ નેગેરલા ભદાયક અસરો જોવા મળશે જેવી કે

ઉદ્યોગજગતનેલાભ

1. સસ્તી આયા તસા મેર ક્ષણ વિદેશ ની વસ્તુ ભારત માં મોંઘી અને તેની સામે દેશની વસ્તુ સસ્તી બનશે.
2. Input Credit ને લીધે કંપની ઓને લાભ મોટી કપની ઓને નવી કરવ્ય વસ્થા હેઠળ લાભથશે.
3. વ્યાપાર કાર માંઆ સા ની GST મહદ્ અંશે ટેકનો લોજી આધારિ તછેઅને તેમાં માન વસં પર્કવ્યા પક પ્રમાણ માંઘટી જશે. તે મજભા રત માંવ્યા પારકર વાની આસા ની માં સુધારો થશે.

GST ની કામગીરી Online રજી સ્ટ્રેશન કરા વી શકે છે. કર વાલ નની પ્રક્રિયા આસા ની, ઝડપી, પાર દર્શક અને પેપર લેશબન શે તથા બી ઝંને શની કાર્ય ક્ષમતા માં વધા રોથ શે.

4. અને કકર વેરા ની ગુચ વણોદૂ રથ શે. GST માં તમા મપ્રકારના વેરા નો સમા વેશ થા ય છે જે નાલી ઘેકર પર ની પધ્ધતિમાં થી મુક્તિથતાંબેવડા કર વેરાનુંભારણાઘ ટશે.
5. કર ભર વામાં સરળતા GST દ્વારા તમામ પરોક્ષક રવેરાનો એકજ વેરા માંરૂ પાંત રથવા થી કરવે રાનું પાલ ન વિવિધ વ્યાપારી ઓ માટેઆ સનબ ને છે. GST ની તમા મમાહિતી

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

નેટવર્ક દ્વારા બહા રપાડ વાની પધ્ધતિ નેલી ધેચુક વણી અનેકર વેરાનું પાલ નનિયમિત ધોરણે બનશે તથા ભૂ લનોઅવકા શઘટ શે.

6. કો મન માર્કેટનો વિકાસ GST નાઅ મલ નેલી ધે Nation-one Market- one Tex નો વિકાસ થ શે. વેરાના સમાનદ રઅને પ્રક્રિયા ઓ ધરાવના રભાર તઅેક કોમન માર્કેટ ધરા વતુંબ નીશક શે.

7. આર્થિક નિયંત્રણ દૂર થ શે ઉપરાં તઅ સંગઠિ તવ્યા પાર માંથી સંગઠિ તવ્યાપાર તર ફજવા નું વલણવ ધ શે.

1. આંતર- રાજ્ય માં સરળતા GST નાઅ મલથીરા જ્યસ રહદ પર નીચે કપોસ્ટદૂ રકર વામાંઆ વી છે જે થી આંતર રાજ્ય વ્યાપાર માંસ રળતાઆ વશે તથા સમય નાણાનીબચતથશે.

1. કર બો જમાં ઘટાડો કાચા માલ અને વેલ્યુ ચેઈ નનાઅ ગા ઉનાસ્ત રેનીયુ તની ખરી દી માંલે વાચે લરકમની Credit મળવા ને લીધે Casating effect ની આસાર નાબુદ થશે ઉત્પાદ કે માત્ર Value addition ઉપર વેરો ભરવા નોરહેશે જેથી કર બો જ ઘટશે.

ગ્રાહ કોને લાભ

વસ્તુ અને સેવા નીકિમ તમાં ઘટાડો GST માં Input Credit જો ગવા ઈ છે એટલે કે ઉત્પાદન કે વે ચાણ કરના રવ્યક્તિ તેનું કુલકર નુંભારણઈ ન પુટકેડી ટદ્વારા ઘટાડી શકે છે. જે છે વટે કીમતી ઘટાડા નારૂ પમાં ગ્રાહકો ને લાભકા રકની વડે છે.

2. કર દર માંસ માનતા સમગ્ર દેશ માં પરોક્ષ રવેરા ના દર માંસ માનતા લા વે છે GST બાદ વસ્તુનીકિમત માં પ્રવર્ત તી પ્રાદે શિક અસમાન તા દૂરથ શે

3. કર વેરા નાભા રણમાં ઘટા ડો GST ના અમલ બાદ મોટા ભાગ ની Consumer Goods ઉપર વધુમાં વધુ ૧૫% ના કર વસુલકરવા માં આ વશે જે છે વટે ગ્રાહક મા ટેકર વેરાનું ભારણ હળવુંથ શે.

4. કર દર માં પાર દર્શિતા GST માં કર દરમાં પાર દર્શિતા વધુ જો વામ ળે છે.

5. રો જગા રી માંવ ધારો કર વેરા નો ન વોકા યદોકુશળ ક્ષમી કોની માંગ માં વધા રોકર શે. જેથી રોજગા રીની તકો માં વધા રોથશે.

સરકારનેલાભો

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

કર ઉઘરાવવાનું ખર્ચ ઘટશે.

1. GST ના અમલ નેલી ધે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકાર ના વેરામાં વૃદ્ધિ થશે કર વેરા એક ત્રિતકર વાના ખર્ચ માં ઘટા ડોથ શે
2.Make in India કે ઇમ્પિયન ને વેગમળશે.
3. સમગ્ર દેશ માં મુદી રોકાન નું વા તાવરણ સર્જા શેજેનો સીધો લાભરા જ્યો નેમળ શે. અર્થ તંત્ર નેવેગ મળ શે.
4. કર ચોરી નું પ્રમાણ ઘટશે SGST અને CGST ના સમાન દરને લીધેકર વેરાઅં ગેનો ગુચ વાડો દૂર થ શે. GST હેઠળ કંપની ઓ મા ટેકર ચોરી કરવા નું તેમાંથી છટકી જવા નું અશ ક્યબ ન શે
5. લાભે ગાળેટ કા ઉ વિકાસદરસિદ્ધ થ શે. નિકાસ પ્રોત્સાહન, કર વેરા અને GDP ના ગુણોત્તર ને વેગમળ શે. આર્થિક કાર્ય ક્ષમતા માં વધા રોથશે. તથા લાં બે ગાળેટ કા ઉઆર્થિક વિકાસ દર સિદ્ધ કરીશ કશે.
6. તમા મરા જ્યોમા ટે સમાનદર GST દ્વારા તમા મરા જ્યો ને એકજ પ્લેટફોર્મ ઉપરએ કજ Tax Authority હેઠળલાવ વામાંઆ વ્યા છે.
7. વિદેશી મૂડીરોકાણમાં વધા રો એક સમાન બજાર અને એક જ વેરા ને લીધે વિદેશી મૂડી રોકાણક રોને ભારત આકર્ષી શકા શે.
8. નિકાસ ક્ષેત્રે હરી ફાઈ માંવધારો GST નાલી ધેકરવેરા નું ભારણ ઘટતા વેશિ કબજા રમાંભા રતની વસ્તુ સસ્તી બનશે અને સ્પર્ધાત્મક તાવ ધશે.
9. રાજ્યો વચ્ચે ફાળ વણી ની સરળ પ્રક્રિયા સમાન કર વેરાના દરને લીધે સાધન ફાળ વણી ની પ્રક્રિયા સરળ બની છે.
10. કર વ્યવસ્થા માં પારદર્શિતા GST ને લીધે કરવ્યવસ્થા માં પારદર્શિતા વધ વાને લીધે બે નામીઅને બિન હિસા બી વ્યવહારો, કર ચોરી તથા કળા નાણા નું પ્રમાણ ઘટવા પામશે અને ઉપજ માં વધા રોથવા પા મશે.

G.S.T.નીભારતીયઅર્થતંત્રપરનીઅસરો

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

- કરવેરાનીનવીપદ્ધતિઘણીકંપનીઓનેતેમનાકામકાજનું માળખું નવેશરથીગોઠવવાનીફરજ પાડશે.
- GSTનાનિયમનું પાલનકરવાનું ખર્ચવધતાનાનીકંપનીઓનું વધશે
- GSTએકITઆધારિતકાયદોછેઆથીતેનાઅમલમાટેકેદ્રનું અનેરાજ્યોએમાળખાગતસુ વિધા ઓઉભીકરવીજરૂરીછે.
- કરવેરાનીસેવાઓસાથેજોડાયેલાઅધિકારીઓએGSTનાકાયદાનીજોગવાયશીખવીપડશે. ઉપરાંતતેનીસંલવિતઅસરોઅંગેસમજમેળવવીપડશે
- GSTનીવ્યવસ્થાઅમલમાંઆવતાકેદ્રઅનેરાજ્યનીજૂનીકરવ્યવસ્થાઅંગેસુ સંકલનકરવું પડશે.કેટરનાતફાવતોપણઉભાથશે.
- GSTમાંકેદ્રતથારાજ્યનાતમામઆડકતરાવેરાનેઆવરીલેવાયછેઆથીતેનોસફળતાપૂર્વક અમલકરવોતેસોથીમોટોપડકારછે.
- GSTનાલીધેકરવેરાનોવ્યાપવધ્યોછે.
આથીનવારજીસ્ટ્રેશનતથાહાલનાકરદાતાઓમાટેએકવેરામાંથીબીજાવેરાતરફમાઈગ્રેશન થવું એકમોટોપડકારછે.
- GSTનાઅમલવખતેરજીસ્ટ્રેશન,કેડીટફોર્વડકરવાઅંગેપડતરરીફડકરવાઅંગેકરલાગુ પડવાનાસ્થાનઅંગેઆર્થિકવ્યવહારઅંગે.ઉપસ્થિતથતીસમસ્યાનોસામનોકરવોપડશે.
- GST નીસ ફળ તાનો આધારબે પરિબળો ઉપરરહેલો છે. એ કતો (Revenue Neutral Rate) અનેLimit for GST ના વધુ પડતા ઊંચા દર પણ વ્યાપાર જગત માં નિરાશા મયવાતા વરણ ઉત્પન્ન કરે છે.
- હંગામી કરદાતામાટે સમસ્યા ઉઠ્ઠવેછે.

GSTનાકાયદામુજબહંગામીકર્તાએપોતાનાઅનુમાનિતવેચાણનેઆધારેએડવાન્સમાંકરભરવાનોરહેછે.જયારેઅંદાજકરતાઓછુંવેચાણથાયત્યારેસમસ્યાઉઠ્ઠવેછે.

- Tax તકરારનિવારવામાટેસમાનપદ્ધતિનોઅમલજરૂરીછે.
- વેપારઉદ્યોગજગતનાકેટલાકનિષ્ણાતોદ્વરામોઘવારીકુગાવોવધવાનીશકપણવ્યક્તકરવામાંઆવેછે.

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

મૂલ્યાંકન

GST સિલ્કા ની બેબા જુ છે કાયદાની સાથે મર્યા દાપણર હે લીછે. બાં ધકા મઅનેરી યલ એસ્ટ્રે તક્ષેત્રે નકારાત્મ કઅસર જોવામ ળશે. GST થી બાંધ કામની પડત રકિમતમાં 8 % જેટ લોવધા રોથ શે. તેથી તે ની માંગ માં ઘટા ડોથ વાની શક્યતા પણર હેલી છેએ વું માનવા માંઆ વે છે કેએ કબે મર્યા દાનીસા મેલા ભઅને કછે તેથી GST નો અમલઆ વશ્યક છે.

સમગ્રરીતેજોતાGSTનોઅમલથયોએભારતીયઅર્થતંત્રમાટેએકસારીબાબતનીઅનુભૂતિકરાવેછે કારણકેGSTદ્વારાઘણાકભરવામાંથીમુક્તિમળશેજેનાદ્વારાકર્માદખાનેસુયોગ્યબનાવીશકાયછેલોકોને GSTથીથતાંલાભનીસમજણકેળવવામાંઆવેતેનાવેપરીવર્ગનાસમજણવધારેકેળવવામાંઆવેતોઅર્થ તંત્રઆવનારદિવસોમાંGSTનાઘણાલાભદેશમાંઅર્થતંત્રનેમળીશકેછે.